

۲۶۱۱

فلسفہی دائود جینگ

ہانس جورج مولر

مترجم

محمد طباطبائی

انتشارات فروزش

۱۳۹۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	مقدمه مترجم
۱۱	پیش گفتار فلسفه‌ی دائودجینگ
۱۷	فصل اول: دائودجینگ را چگونه بخوانیم
۴۵	فصل دوم: دائوی جنسیت
۶۱	فصل سوم: بین و یانگ، چی، دائو و د
۸۹	فصل چهارم: سیاست متناقض
۱۱۷	فصل پنجم: در جنگ
۱۳۳	فصل ششم: اربابان رضایتمندی (آرزوها، عواطف و عادات)
۱۴۹	فصل هفتم: یکسان بینی و کردارشناسی منفی
۱۶۵	فصل هشتم: تداوم و جاودانگی
۱۷۹	فصل نهم: مرگ و مجازات مرگ
۱۹۳	فصل دهم: "بدور از علایق بشری" نقد دائوئیست اومانیسیم
۲۱۱	پیوست یک
۲۱۳	پیوست دو
۲۱۷	یادداشت‌ها
۲۲۹	نمایه

مقدمه‌ی مترجم

دائودجینگ بسیار ترجمه و خوانده شده‌است، اما به ندرت فهمیده شده‌است. این اثر برای بسیاری از خواننده‌ها متنی "رمز آلود" دارد، یک شاعرانگی موجز و متراکم. اما دلیل سخت بودن *دائودجینگ* چیست؟ به یقین باید فلسفه و فرهنگ چین را بفهمیم تا متن برایمان مفهوم گردد. اما دلیل دیگری هم برای سخت بودن *دائودجینگ* وجود دارد؛ مشخص نبودن مولف و زمان و مکان پدید آمدن آن. *دائودجینگ* تاریخ پیچیده‌ای دارد و از منابع روایی بی نهایت و در زمانی بسیار طولانی شکل گرفته‌است. *دائودجینگ* از این نظر با یک "ابر متن" مانند اینترنت قابل قیاس است. مشخص نبودن مولف یا منابع، مدام در حال تغییر بودن و خطی نبودن ساختار نوشتاری آن، این‌ها شباهت‌های *دائودجینگ* با ابرمتنی مانند اینترنت هستند. بنابراین برای خواندن آن نیازمند راهکاری متفاوت هستیم. در واقع به یک "هرمنوتیک" متفاوت با آنچه که در متون عادی بکار می‌رود نیاز داریم.

اما مولر چگونه این کار را انجام داده‌است؟ او معتقد است انسان امروزی به دلیل آشنایی با اینترنت با خوانش‌های غیرخطی آشنا گشته‌است. همانطور که فرد موقع خواندن اینترنت منشی منعطف دارد و از سایتی به سایتی "می‌پرد"، به هنگام خوانش *دائودجینگ* نیز باید بتوانیم از تصویری به تصویری و از استعاره‌ای به استعاره‌ای بپریم. او با تصویرسازی‌های کتاب آغاز می‌کند (تصاویری مانند ریشه، چرخ، آب و مانند آن‌ها) و اهمیت فلسفی آن‌ها را شرح می‌دهد. برای مثال شرح می‌دهد که تصویر چرخ متشکل از پره‌های در حال گردش حول یک محور تهی، نشان می‌دهد یک طرح، زمانی کارکرد خوبی دارد که حول یک مرکز غیرفعال و غیرمداخله‌گر ساماندهی شده‌باشد. آنگاه می‌توانیم بر مبنای این تصویر، تصاویر دیگر را کشف و رمزگشایی نماییم - تصاویری مانند دم آهنگری یا دره ... - این تصاویر هم مانند تصویر چرخ، مبتنی بر تهی بودن مرکز و پر بودن پیرامون هستند. بدین گونه مولر با تصاویر مانند واسط‌های مرتبط کننده‌ی فصل‌های کتاب برخورد می‌کند، مانند لینک‌هایی که وبسایت‌های اینترنت را به هم وصل می‌کنند.

پیش‌گفتار

فلسفه‌ی دائودجینگ

از من خواسته شده بود برای مجموعه‌ای از رساله‌های آموزشی دائودجینگ^(۱) (یا آن‌گونه که در این کتاب به اختصار، لائوتسه خواهم نامید) مقدمه‌ای بنویسم. تعدادی از نویسندگان آن مجموعه معتقد بودند این اثر «کلاسیک» باستانی دائوئیست، ماهیتاً نوشته‌ای مذهبی است و حداقل اساساً فلسفی نیست. من، در نهایت احترام، با این عقیده مخالفم. من فکر می‌کنم این متن، در ابتدا (در قرن‌های چهارم و سوم ق.م.) راهنمایی بوده برای آنچه می‌توان آن را «فلسفه‌ی سیاسی» نامید، یا رساله‌ای درباره‌ی این که چگونه می‌توان نظم و سامان را در جامعه و متعاقباً در جهان بنا نهاد و آن را حفظ کرد. با توجه به شواهد موجود امروزی، پس از سلسله‌ی هان (۲۰۶ ق.م. - ۲۲۰ ب.م.) بود که لائوتسه به اساس فعالیت‌های مذهبی بدل شد و دائوئیسم مذهبی به شکل یک پدیده‌ی اجتماعی «پدیدار» گشت.

حتی اگر لائوتسه را به عنوان یک متن فلسفی نگاه کنیم، گاهی خواننده‌ها از ناآشکار و گنگ بودن آن شکایت می‌کنند و آن را فلسفه‌ی خوبی نمی‌دانند. اغلب رمزگشایی متن دشوار است و شکل موجز و «نمادین» آن، آن را نفوذناپذیر می‌کند، به‌ویژه برای آن‌هایی که از یک متن فلسفی انتظار وضوح دارند. اما لائوتسه در سبک و ماهیت، با نوشته‌های فلسفی معاصر متفاوت است و نباید مورد پیش‌داوری منفی خوانندگان قرار بگیرد. لائوتسه از عصر و فرهنگی برمی‌خیزد که مطمئناً در آن، متنی مانند رسالات فلسفی مدرن غربی

در واقع اگر دائودجینگ را فصل به فصل و از ابتدا تا پایان بخوانیم هیچ معنی‌ای نخواهد داشت و منطقی نخواهد بود. اما با شیوه‌ی پیشنهادی مولر می‌توان کتاب را همچون یک متن فلسفی خواند. متنی که به ما می‌گوید چگونه باید امور این جهان را صحیح انجام دهیم و در سیاست، زندگی فردی و زندگی در طبیعت موفق باشیم.

دائودجینگ نوعی "خرد باستانی" به شمار می‌رود و در جایگاهی هم‌تراز مثلاً نوشته‌های افلاطون قرار می‌گیرد. اهمیت آن محدود به یک زمان یا مکان بخصوص نیست و یک "کلاسیک جهانی" محسوب می‌گردد. از موضوعاتی صحبت می‌کند که اهمیت جهانی دارند. با موضوعات "وجودی" همیشگی سروکار دارد و بطور شگفت‌آوری درباره آن‌ها دیدگاهی نو ارائه می‌دهد. موضوعاتی مانند زندگی و مرگ، هیجان‌ات و احساسات آدمی و نیز موضوعات بحث‌برانگیز اجتماعی مانند جنگ یا اعدام. دائودجینگ کتابی است که بر حفظ صلح، نظم اجتماعی و موفقیت پایدار تاکید دارد. می‌توان آن را نه تنها به سیاست و جنگ بلکه به سایر وجوه زندگی اجتماعی و فردی مرتبط دانست. دائودجینگ از ایدئولوژی یا باور خاصی دفاع نمی‌کند و به سادگی می‌توان آن را با هر فرهنگ، زمان یا فعالیتی تطبیق داد. دائودجینگ بدون شک در ذات خود غیر بنیادگراست و بنابراین مناسب جهان گلوبالیزه است. کتاب مولر دائودجینگ را با مفاهیم فلسفی و اجتماعی رایج مرتبط می‌سازد و آن را قابل دسترسی می‌کند. مولر به ما کمک می‌کند که به آرامی متن را بخوانیم و آن را با موضوعات مواجه‌شده‌ی هرروزه‌مان مرتبط سازیم.

در ترجمه‌ی این کتاب از یاری دوست فیلسوفم جناب دکتر نوظهور بهره‌ی فراوان برده‌ام. دوست ادیبم دکتر اکبری مثل همیشه زحمت بازخوانی و ویرایش نوشته‌های من و تطبیق دو متن را کشیده‌اند. نسخه‌ی چاپی کتاب هدیه‌ی فرنگ دوستم دکتر کریمیان بود. خانم آسیابی در تکمیل نقایص نهایی نقشی تعیین‌کننده داشتند. منت‌دار همه‌ی این عزیزان هستم.

دکتر محمد طباطبائی

تبریز، ۱۳۹۴